

Spis treści

Wstęp	5	4. Funkcje	59
1. Liczby rzeczywiste	7	Sposoby określania funkcji i jej	
Działania na liczbach		własności	59
rzeczywistych	7	Funkcja liniowa	63
Potęgi i pierwiastki	11	Funkcja kwadratowa	65
Logarytmy i ich własności	16	Funkcja $f(x) = \frac{a}{x}$	70
Przedziały liczbowe	19	Funkcja wykładnicza $f(x) = a^x$	73
Odpowiedzi i wskazówki	22	Funkcja logarytmiczna $f(x) = \log_a x$..	77
2. Wyrażenia algebraiczne	26	Odpowiedzi i wskazówki	82
Działania na wyrażeniach		5. Wielomiany i równania	
algebraicznych	26	wielomianowe	88
Wzory skróconego mnożenia	28	Pierwiastki i własności	
Odpowiedzi i wskazówki	33	wielomianów	88
3. Równania, nierówności		Równania wielomianowe stopnia	
i ich układy	35	większego niż dwa	92
Rozwiązywanie równań		Odpowiedzi i wskazówki	95
i nierówności liniowych	35	6. Równania wymierne	100
Równania i nierówności		Wyrażenia wymierne i ich dziedzina	100
z bezwzględną wartością	39	Równania wymierne	101
Układy równań liniowych		Odpowiedzi i wskazówki	105
z dwiema niewiadomymi	41	7. Ciągi	108
Równania kwadratowe	44	Ciąg liczbowy	108
Nierówności kwadratowe	47	Ciąg arytmetyczny	112
Układy równań z dwiema		Ciąg geometryczny	116
niewiadomymi, z których jedno jest		Odpowiedzi i wskazówki	122
liniowe, a drugie stopnia drugiego ..	50	8. Trygonometria	128
Odpowiedzi i wskazówki	52	Funkcje trygonometryczne kątów	
		o miarach od 0° do 180°	128
		Odpowiedzi i wskazówki	136

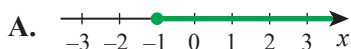
9. Geometria na płaszczyźnie		12. Ostrosłupy	209
kartezjańskiej	139	Ostrosłupy – ich rodzaje	
Proste na płaszczyźnie		i własności	209
kartezjańskiej	139	Ostrosłup, jego pole powierzchni	
Symetrie na płaszczyźnie		i objętość	210
kartezjańskiej	142	Odpowiedzi i wskazówki	218
Okrąg na płaszczyźnie			
kartezjańskiej	145	13. Walec, stożek, kula	
Odpowiedzi i wskazówki	150	i bryły podobne	224
10. Planimetria	153	Walec, jego pole powierzchni	
Kąty w okręgu, styczna do okręgu		i objętość	224
i okręgi styczne	153	Stożek, jego pole powierzchni	
Podobieństwo figur	158	i objętość	229
Punkty szczególne w trójkącie	162	Kula, jej pole powierzchni	
Twierdzenie sinusów		i objętość	234
i twierdzenie cosinusów	167	Bryły podobne	237
Obliczenia geometryczne		Odpowiedzi i wskazówki	239
z wykorzystaniem funkcji			
trygonometrycznych	171	14. Elementy statystyki i rachunek	
Odpowiedzi i wskazówki	178	prawdopodobieństwa	245
11. Graniastosłupy	191	Elementy statystyki opisowej	245
Proste, płaszczyzny i kąty		Skala centylowa	249
w przestrzeni	191	Zliczanie zdarzeń elementarnych	
Graniastosłupy – ich rodzaje		i zdarzeń losowych	253
i własności	193	Prawdopodobieństwo zdarzeń	
Przekroje graniastosłupów	195	losowych	256
Pole powierzchni i objętość		Wartość oczekiwana	259
graniastosłupa	196	Odpowiedzi i wskazówki	263
Odpowiedzi i wskazówki	203		
		15. Zestawy zadań	271
		Zestaw 1.	271
		Zestaw II	276
		Odpowiedzi i wskazówki	282

12. Na osi liczbowej zaznacz przedział $\langle -8; 3 \rangle$.

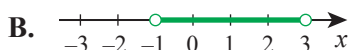
Uzupełnij zdanie i w miejsce wpisz odpowiednie liczby.

- 1 Wszystkie liczby naturalne należące do tego przedziału, to
- 2 Liczbą najmniejszą należącą do tego przedziału jest
- 3 Wszystkie liczby całkowite z tego przedziału nie mniejsze niż zero, to
- 4 Liczby naturalne dodatnie należące do tego przedziału, to

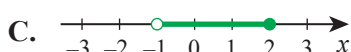
13. Przyporządkuj każdemu przedziałowi przedstawionemu na osiach liczbowych oznaczonych literami od A do F, odpowiedni opis słowny, oznaczony cyframi od 1 do 6.

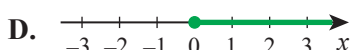
1 Liczby rzeczywiste nieujemne.

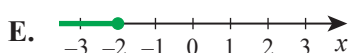
2 Liczby rzeczywiste mniejsze lub równe -2 .

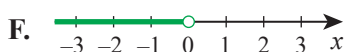
3 Liczby rzeczywiste większe od -1 i mniejsze od 3 .

4 Liczby rzeczywiste ujemne.

5 Liczby rzeczywiste większe od -1 i mniejsze lub równe 2 .

6 Liczby rzeczywiste większe lub równe -1 .

Równania i nierówności z bezwzględną wartością

3.21. Używając symbolu wartości bezwzględnej zapisz zbiór tych punktów x , dla których odległość na osi liczbowej:

a) od punktu 0 jest równa 5 ,

b) od punktu -1 jest równa 4 .

3.22. Rozwiąż równanie:

a) $|-x| = 10$,

b) $-(|a| - 9) = 7$,

c) $|4 + z| = -1$,

d) $\left| \frac{c}{3} + 1 \right| = 2$.

3.23. Na osi liczbowej zaznacz zbiór tych punktów, których odległość:

a) od punktu $M = (-2)$ jest większa od 2 ,

b) od punktu $M = (-5)$ jest mniejsza od 4 .

c) $M = (-4)$ jest mniejsza od 1 ,

d) $K = (-1)$ jest co najwyżej równa 5 .

3.17. a) 63 zł, b) o 3 zł. *Wskazówka.* $1,07x = 64,20$, gdzie x to cena towaru bez podatku VAT.

3.18. Czas krótszy niż 11,33 s. 3.19. Po 20 dniach. *Wskazówka.* $5 + 6x > 125$, gdzie x – liczba dni.

3.20. Co najmniej 34 sztuki. *Wskazówka.* $30x > 1000$, gdzie x to liczba sztuk przedmiotu i $x \in \mathbb{N}^+$.

Zadania zamknięte – rozwiązywanie równań i nierówności liniowych

Nr zadania	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12.1	12.2	12.3	12.4	13
Odpowiedź	A2	F, P	C	B	B	D	C	C	B	C	C	0, 1, 2	-8	0, 1, 2	1,2	1-D, 2-E, 3-B, 4-F, 5-C, 6-A

Równania i nierówności z bezwzględną wartością

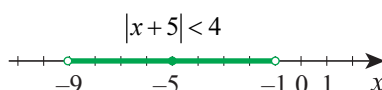
3.21. a) $|x| = 5$, b) $|x+1| = 4$.

3.22. a) $x = -10$ lub $x = 10$, b) $a = -2$ lub $a = 2$, c) równanie sprzeczne, d) $c = -9$ lub $c = 3$.

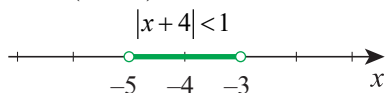
3.23. a) $x \in (-\infty; -4) \cup (0; +\infty)$,

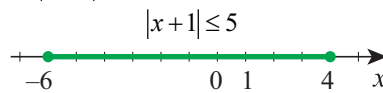
b) $x \in (-9; -1)$.

c) $x \in (-5; -3)$,

d) $x \in (-6; 4)$.

3.24. a)

b)

c)

d)

3.25. a) $x \in (-2; 6)$, b) $x \in \mathbb{R}$, c) $x \in \left(-1; \frac{1}{3}\right)$, d) $x \in (-\infty; -1)$ lub $x \in (5; +\infty)$.

Wskazówka. c) $\sqrt{(3x+1)^2} = |3x+1|$, d) $\sqrt{(2-x)^2} = |2-x| = |x-2|$.

3.26. a) $|x| < 6$, b) $|x| \leq 4$, c) $|x| > 3$, d) $|x| \geq 5$, e) $|x-1,5| < 1,5$, f) $|x-2,5| \leq 1,5$.

Wskazówka. e) $-1,5 < x-1,5 < 1,5$, czyli $x \in (0; 3)$, f) $-1,5 \leq x-2,5 \leq 1,5$, czyli $x \in (1; 4)$.

Zadania zamknięte – równania i nierówności z bezwzględną wartością

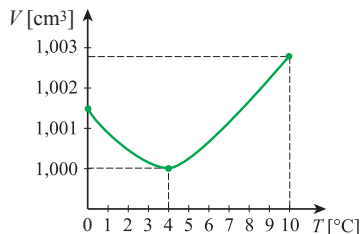
Nr zadania	14	15	16	17	18
Odpowiedź	F, P	C	B	C	B

4.9. Na wykresie przedstawiono anomalny charakter rozszerzalności cieplnej jednego grama wody.

D rozszerzalności cieplnej jednego grama wody.

1 Odczytaj z wykresu i podaj maksymalne przedziały:

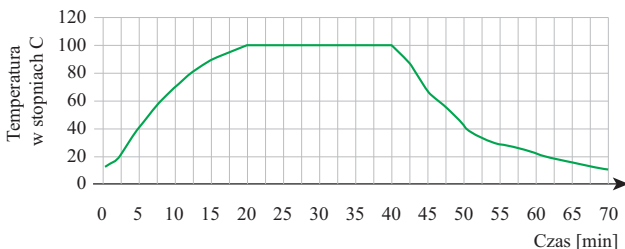
- dla jakich temperatur T objętość wody maleje,
- dla jakich temperatur T objętość wody rośnie,
- dla jakiej temperatury T objętość wody jest najmniejsza.

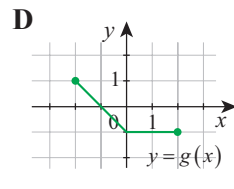
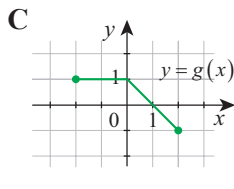
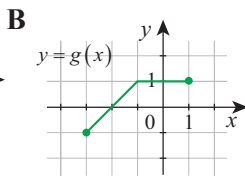
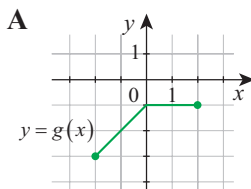
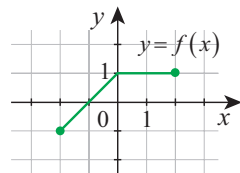
2 Przeanalizuj wykres i uzasadnij, dlaczego w jeziorach woda nie zamarza do dna.

4.10. Na wykresie przedstawiono zmiany temperatury wody. Przeanalizuj wykres i odpowiedz na pytania.

- Po upływie ilu minut woda zaczęła wrzeć?
- Jak długo woda wrzała?
- Jak długo trwało podgrzewanie wody?
- Do jakiej temperatury woda ostygła?
- Jaką temperaturę woda osiągnęła po upływie 2,5 minuty od początku ogrzewania?

4.11. Na rysunku przedstawiony jest wykres funkcji f , której $D_f = \langle -2; 2 \rangle$. Na rysunkach A, B, C i D wykresy są obrazami wykresu funkcji f w pewnym przekształceniu. Nazwij to przekształcenie i uzupełnij zdania.

- Wykres funkcji g na rysunku **A** jest obrazem wykresu funkcji f w przesunięciu równoległym do osi o jednostki w, więc $g(x) = \dots\dots\dots$.
- Wykres funkcji g na rysunku **B** jest obrazem wykresu funkcji f w przesunięciu równoległym do osi o jednostkę w, więc $g(x) = \dots\dots\dots$.
- Wykres funkcji g na rysunku **C** jest obrazem wykresu funkcji f w symetrii względem osi, więc $g(x) = \dots\dots\dots$.
- Wykres funkcji g na rysunku **D** jest obrazem wykresu funkcji f w symetrii względem osi o jednostek w, więc $g(x) = \dots\dots\dots$.

Odpowiedzi i wskazówki

4. Funkcje

Sposoby określania funkcji i jej własności

4.1. A i C.

4.2. Nie. *Wskazówka.* Sprawdź, czy $f(\sqrt{2}+1) = -1$, gdzie $f(\sqrt{2}+1) = |\sqrt{2} - (\sqrt{2}+1)| = |-1| = 1$.

4.3. $x_1 = -\sqrt{2}$, $x_2 = \sqrt{2}$. 4.5. *Wskazówka.* Sprawdź, czy $f(-2) = 1$, gdy $f(x) = \frac{-\frac{1}{2}x}{x+3}$.

4.6. a) $g(x) = 1 - x$, b) $g(x) = 4x - 5$.

4.7. *Wskazówka.* Jeżeli $f(x) = 2x$, to $f(a-b) = 2 \cdot (a-b)$, $f(a) = 2a$, $f(b) = 2b$.

4.8. 1 12:00, 2 900, 1000, 3 9:00, 15:00, 18:00.

4.9. 1 a) $\langle 0^\circ; 4^\circ \rangle$, b) $\langle 4^\circ; 10^\circ \rangle$, c) 4° .

4.10. a) Po upływie 20 minut, b) 20 min (od 20 – 40 min.), c) 40 min, d) do około 10° , e) 20° .

4.11. 1 osi y o 2 jednostki w dół, $g(x) = f(x) - 2$, 2 osi x o 1 jednostkę w lewo, $g(x) = f(x+1)$,

3 y i $g(x) = f(-x)$, 4 x , $g(x) = -f(x)$.

Zadania zamknięte – sposoby określania funkcji i jej własności

Nr zadania	1	2	3	4	5	6	7	8
Odpowiedź	F, P	F, P	B2	C	D	D	B	A, D i F

Funkcja liniowa

4.12. a) $(0, -3)$, wykres nie przecina osi x , b) $(0, \sqrt{3})$, $(\frac{\sqrt{3}}{3}, 0)$, c) $(0, 1 + \sqrt{2})$, $(1, 0)$.

4.13. a) $y = -2x + 3$, b) $x_0 = \frac{3}{2}$, c) $y = -2x + 32$. *Wskazówka.* a) Wykres funkcji f przechodzi np. przez punkty o współrzędnych $(0, 3)$ i $(2, -1)$, c) $0 = -2 \cdot 16 + b$, stąd $b = 32$.

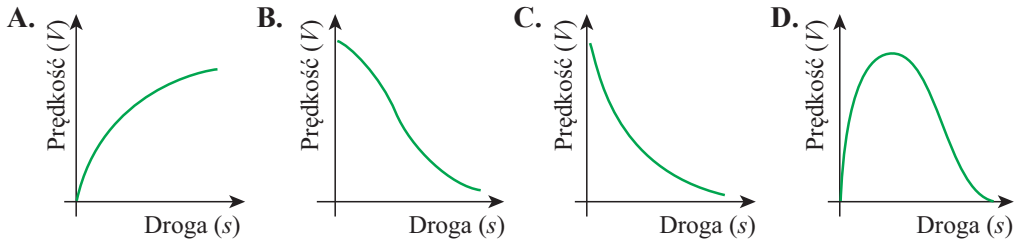
4.14. a) 60° , b) 135° , c) 0° . *Wskazówka.* Współczynnik kierunkowy $a = \operatorname{tg} \alpha$.

4.15. a) $y = \sqrt{3}x + 1$, b) $y = -x + 1$.

4.16. *Wskazówka.* $f(x+1) = a(x+1) + b$, zatem $f(x+1) - f(x) = ax + a + b - (ax + b)$.

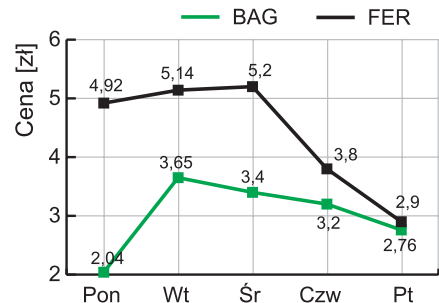
4.17. a) $k > 3$, b) $k < \frac{9}{2}$, c) $k = -\frac{2}{3}$. *Wskazówka.* a) $-2k + 6 < 0$, b) $3 - \frac{2k+3}{4} > 0$, c) $\frac{3k+2}{5} = 0$.

6. Dziecko zjeżdża z góry na sankach. Zmianę prędkości V jazdy opisuje wykres:

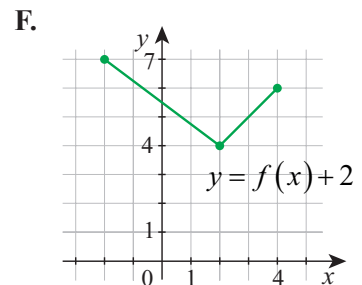
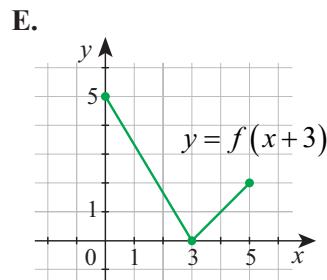
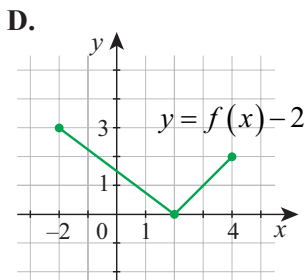
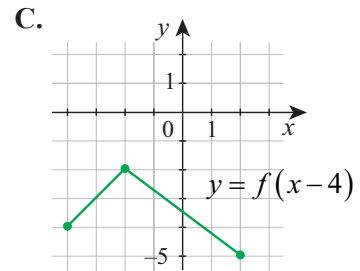
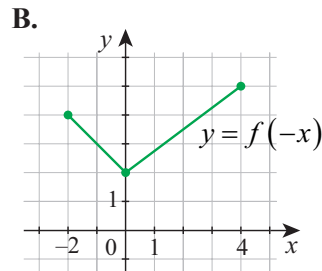
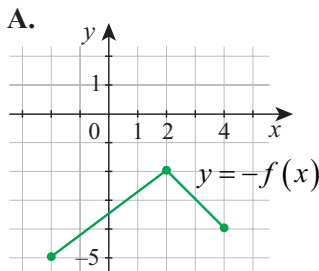
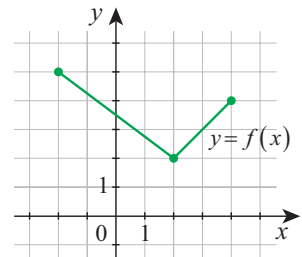

7. Kształtowanie się wartości akcji dwóch firm: BAG i FER w ciągu tygodnia przedstawiono na diagramie. W piątek za 100 akcji FER i 50 akcji BAG trzeba było zapłacić:

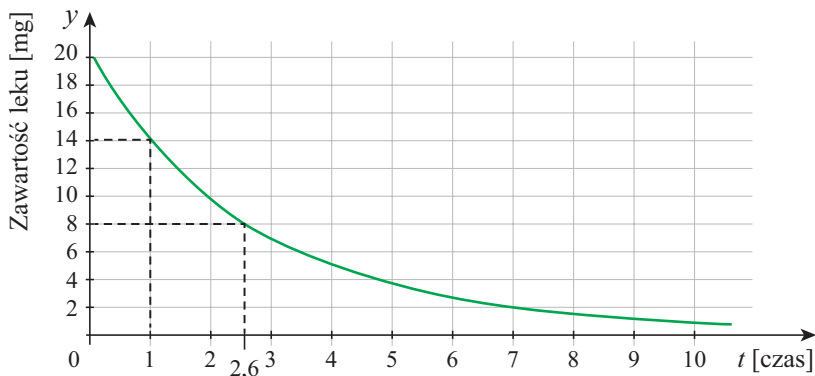
- A. 421 zł B. 428 zł
C. 849 zł D. 556 zł

8. Na rysunku przedstawiony jest wykres funkcji $y = f(x)$, a na rysunkach A, B, C, D, E, F Emilka narysowała obrazy wykresu funkcji f w pewnym przekształceniu i opisała je. Podaj trzy obrazy funkcji f , które są opisane poprawnie.

- 4.61.** Lekarstwa, które przyjmuje człowiek, są stopniowo eliminowane przez organizm. Ilość leku, która pozostaje w organizmie, zależy od wielkości dawki leku oraz czasu liczonego od momentu zażycia lekarstwa. Zależność ta wyrażona jest wzorem $f(t) = d \cdot (0,7)^t$, gdzie d – to dawka leku wyrażona w mg, t – to czas działania leku mierzony w godzinach i $t \geq 0$. Pacjent przyjął 20 mg leku. Na wykresie przedstawiono ilość leku, która pozostaje w organizmie.

- Oblicz, ile mg leku znajduje się w organizmie pacjenta po upływie 4 godzin od momentu zażycia lekarstwa.
 - Oblicz, ile procent leku pozostającego w organizmie jest eliminowana w ciągu każdej godziny.
 - Odczytaj z wykresu czas, w jakim ilość leku w organizmie była większa niż 8 mg, ale mniejsza od 14 mg.
- 4.62.** Po zagotowaniu wody odstawiono pojemnik w pomieszczeniu, w którym temperatura była równa 20°C . Temperatura stygnącej wody wyrażona jest wzorem $f(t) = 20 + k \cdot a^{-t}$, gdzie k oraz a zależą od temperatury początkowej i ilości wody. Jeśli przyjmiemy, że w momencie $t = 0$ temperatura była równa 100°C , to w momencie $t = 10$ minut już tylko 63°C . Oblicz temperaturę wody po 60 minutach.

- 4.63.** *W miejsce wstaw takie wyrażenie, aby zdanie było prawdziwe.*

- Jeśli funkcja wykładnicza $y = a^x$ jest malejąca, to podstawa a jest liczbą z przedziału
- Wykresy wszystkich funkcji $y = a^x$ przecinają się w punkcie o współrzędnych
- Wykresy funkcji $y = a^x$ oraz $y = \left(\frac{1}{a}\right)^x$ są wzajemnie symetryczne względem osi

10.59. W trójkącie ABC , gdzie $|BC|=a$, $|AC|=b$, $|AB|=c$, dwusieczna kąta ACB przecina

D

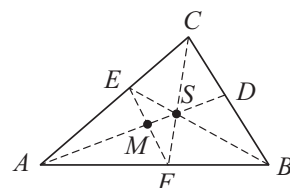
bok AB w punkcie D . Wykaż, że $|AD| = \frac{bc}{a+b}$ i $|BD| = \frac{ac}{a+b}$.

10.60. Trójkąt o bokach długości 10, 12, 14 podzielono dwusieczną największego kąta na dwie części. Oblicz stosunek pól tych części.

Zadania zamknięte – punkty szczególne w trójkącie

21. W trójkącie ABC poprowadzono środkowe: AD , BE i CF , przecinające się w punkcie S . Odcinki AD i EF przecinają się w punkcie M jak na rysunku.

Oceń prawdziwość podanych zdań. Wybierz P, jeżeli zdanie jest prawdziwe, lub F – jeśli jest fałszywe.

$ SD = \frac{1}{3} AD $	P	F

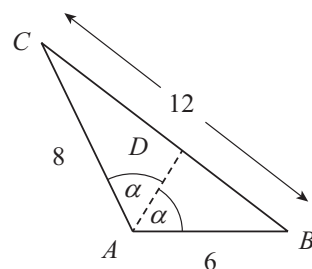
$ MD = \frac{1}{2} AD $	P	F

$ MS = \frac{1}{6} AD $	P	F

22. W trójkącie ABC $|AB|=6$, $|BC|=12$, $|AC|=8$.

Dwusieczna kąta CAB przecina bok BC w punkcie D , jak na rysunku.

Dokończ zdanie. Zaznacz odpowiedź A albo B oraz jej uzasadnienie 1. albo 2.

Długość odcinka BD jest równa:

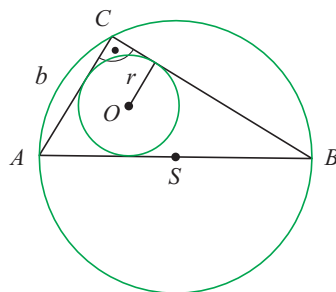
A.	$ BD = \frac{4}{3}\sqrt{22}$,	ponieważ z twierdzenia o dwusiecznej wynika, że:	1.	$\frac{ AB }{ AC } = \frac{ BC }{ BD }$.
B.	$ BD = \frac{1}{2}\sqrt{22}$,		2.	$ BD = DC $.
C.	$ BD = \frac{2}{3}\sqrt{22}$,		3.	$\frac{ AB }{ AC } = \frac{ BD }{ DC }$.

10.51. $2\pi(\sqrt{3}+1)$. *Wskazówka.* Przyjmij oznaczenia jak na rysunku.

$2\pi r = 2\pi$, więc $r = 1$ oraz $R = b$.

$$P_{\Delta} = pr, \text{ gdzie } p = \frac{b+a\sqrt{3}+2b}{2} \text{ i } r = 1 \text{ oraz}$$

$$P_{\Delta} = \frac{1}{2}b \cdot b\sqrt{3}. \text{ Zatem } \frac{1}{2}b(3+\sqrt{3}) = \frac{\sqrt{3}}{2}b^2, \text{ skąd } b = \sqrt{3}+1.$$

10.52. $(-2, 0)$. **10.53.** a) $\left(\frac{152}{37}, \frac{89}{37}\right)$, b) $\left(\frac{2}{3}, \frac{7}{3}\right)$, c) $\left(-\frac{39}{37}, \frac{85}{37}\right)$.

10.54. $|CD| = \frac{4}{3}$, $|BD| = \frac{5}{3}$. **10.55.** $\frac{8\sqrt{13}}{5}$ i $\frac{12\sqrt{13}}{5}$.

10.56. 5 lub 20.

10.57. 3:5.

10.58. $\frac{24}{5}$ lub $\frac{40}{3}$.

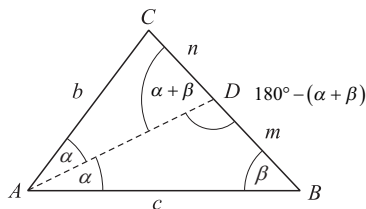
10.59. *Wskazówka.* Przyjmij oznaczenia, jak na rysunku.

Z warunków zadania: $a = m + n$. Z twierdzenia sinusów dla ΔABD

$$\text{oraz } \Delta ADC: \frac{m}{\sin \alpha} = \frac{c}{\sin[180^\circ - (\alpha + \beta)]} \text{ oraz } \frac{n}{\sin \alpha} = \frac{b}{\sin(\alpha + \beta)}.$$

Dzieląc otrzymane równości stronami otrzymujemy $\frac{m}{n} = \frac{c}{b}$.

Ponieważ $\frac{m}{n} = \frac{c}{b}$ i $m + n = a$, stąd $m = \frac{ac}{b+c}$ i $n = \frac{ab}{b+c}$. **c.n.w.**

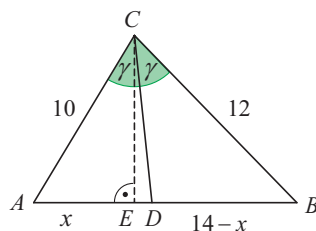

10.60. $\frac{5}{6}$. *Wskazówka.* Przyjmij oznaczenia jak na rysunku.

I sposób: $\frac{x}{10} = \frac{14-x}{12}$, skąd $x = \frac{70}{11}$.

Wysokość $h = |CE|$ jest wspólna dla obu trójkątów ADC i DBC .

II sposób:
$$\frac{P_{\Delta ADC}}{P_{\Delta CDB}} = \frac{\frac{1}{2} \cdot 10 \cdot |CD| \cdot \sin \gamma}{\frac{1}{2} \cdot 12 \cdot |CD| \cdot \sin \gamma} = \frac{10}{12}$$

Zadania zamknięte – punkty szczególne w trójkącie

Nr zadania	21	22	23	24	25	26	27	28	29
Odpowiedź	Kolejno: P, P, P	C3	P, P	C	D	A	C	A	A

Twierdzenie sinusów i twierdzenie cosinusów

10.61. a) $x = 2\sqrt{3}$, b) $x = 2\sqrt{2}$, c) $x = \sqrt{30+9\sqrt{3}}$.

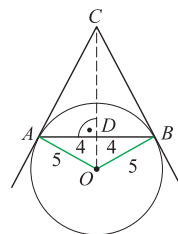
10.62. a) $R = 4\sqrt{3}$, b) $R = 4$, c) $R = 8\frac{1}{2}$.

10.10. $40^\circ, 70^\circ, 70^\circ$. *Wskazówka.* $|\sphericalangle AOK| = |\sphericalangle LOB| = 40^\circ$.

W trójkącie AKO : $|\sphericalangle KAO| = |\sphericalangle OKA| = \frac{180^\circ - 40^\circ}{2} = 70^\circ$.

10.11. $P = 21\frac{1}{3}\text{cm}^2$. *Wskazówka.* Zauważamy, że $|OD| = 3$ (trójkąt pitagorejski ADO).

W trójkącie prostokątnym CAO wysokość AD spełnia warunek $|AD|^2 = |OD| \cdot |DC|$,
stąd $|DC| = \frac{16}{3}$.

10.12. $\alpha = 40^\circ$. *Wskazówka.* $|\sphericalangle BCD| = 30^\circ$ (kąąt między styczną do okręgu a cięciwą),
 $|\sphericalangle CBD| = 180^\circ - 70^\circ = 110^\circ$.

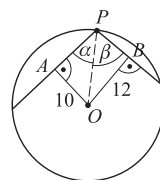
10.13. $\alpha = 30^\circ$. *Wskazówka.* $|\sphericalangle OAB| = |\sphericalangle OBA| = 20^\circ$, $|OA| = |OB| = |BC|$, więc trójkąty AOB i BOC są
równoramienne. W trójkącie BOC : $|\sphericalangle OBC| = 180^\circ - 20^\circ = 160^\circ$, $|\sphericalangle BOC| = \frac{180^\circ - 160^\circ}{2} = 10^\circ$.

W trójkącie AOB : $|\sphericalangle AOB| = 180^\circ - 2 \cdot 20^\circ = 140^\circ$. Zauważamy, że $\alpha + |\sphericalangle AOB| + |\sphericalangle BOC| = 180^\circ$.

10.14. $20\sqrt{3}$ cm, 32 cm, około 67° .

Wskazówka. W trójkącie prostokątnym PAO obliczamy $|AP| = \sqrt{20^2 - 10^2}$ i $\sin \alpha = \frac{10}{20}$.

W trójkącie prostokątnym POB obliczamy $|BP| = \sqrt{20^2 - 12^2}$ i $\sin \beta = \frac{12}{20}$.

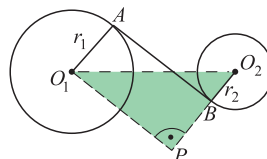
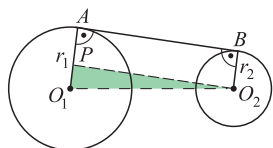

10.15. $\alpha = 30^\circ$. *Wskazówka.* Trójkąt ACO jest prostokątny. Ponieważ
 $|BO| = |CO| = \frac{1}{2}|AO|$, więc $|\sphericalangle BOC| = 60^\circ$, stąd $|\sphericalangle OBC| = |\sphericalangle OCB| = 60^\circ$.

10.16. a) $|AB| = 80$ cm, b) $|AB| = 74,6$ cm. *Wskazówka.*

a) W trójkącie O_1PO_2 : $|PO_2|^2 = |O_1O_2|^2 - |PO_1|^2$,
czyli $|PO_2|^2 = 82^2 - (r_1 - r_2)^2$.

b) W trójkącie O_1PO_2 : $|PO_1|^2 = |O_1O_2|^2 - |PO_2|^2$,
czyli $|PO_1|^2 = 82^2 - (r_1 + r_2)^2$.

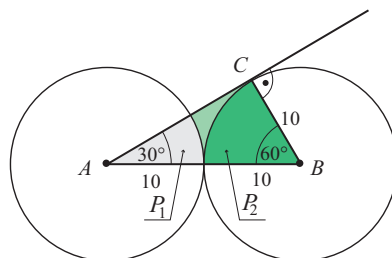

10.17. $P = 100\sqrt{3}$.

10.18. $25(2\sqrt{3} - \pi)$. *Wskazówka.* $|AC| = 10\sqrt{3}$, więc
trójkąt ABC jest prostokątny o kątach ostrych 30° i 60° .

$P_f = P_{\Delta ABC} - P_1 - P_2$, gdzie $P_{\Delta ABC} = \frac{1}{2} \cdot 10\sqrt{3} \cdot 10$ oraz

wycinki kół $P_1 = \frac{1}{12}\pi \cdot 10^2$ i $P_2 = \frac{1}{6}\pi \cdot 10^2$.

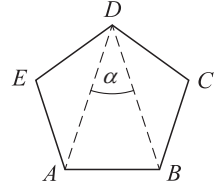
10.106. a) $\alpha = 67,5^\circ$, $\beta = 135^\circ$, $\gamma = 45^\circ$, $\delta = 45^\circ$, b) 5,6 m.

10.107. $P = 54\sqrt{3}$ cm². *Wskazówka.* Zauważ, że bok sześciokąta ma długość $\frac{1}{3} \cdot |KL|$, czyli 6 cm.

10.108. c) $|\sphericalangle DAB| = |\sphericalangle DBA| = 72^\circ$, $|\sphericalangle ADB| = 36^\circ$.

Wskazówka. a) Trójkąty ADE i BDC są przystające na podstawie cechy bkb,

b) $\triangle ADE \equiv \triangle BDC$, więc $|AD| = |BD|$, c) $\alpha = 36^\circ$.

Zadania zamknięte – obliczenia geometryczne z wykorzystaniem funkcji trygonometrycznych

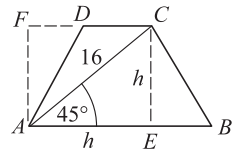
Nr zadania	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57
Odpowiedź	P, P	B1	B	C	B	D	C	A	B	C	C	B	C	C	A	C	C

Wskazówki do zadań zamkniętych.

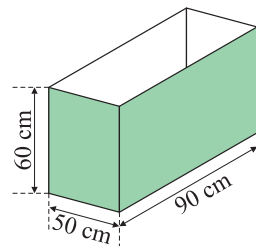
45. $P_{\triangle AKC} = \frac{1}{1+3+4} \cdot P_{\triangle ABC}$.

52. Trójkąt AEC jest prostokątny równoramienny. $\triangle CEB \equiv \triangle DFA$ (cecha bbb), więc pole trapezu jest równe polu kwadratu o przekątnej 16 i boku $h = 8\sqrt{2}$.

53. $|\sphericalangle BAC| = |\sphericalangle ACD| = 45^\circ$.

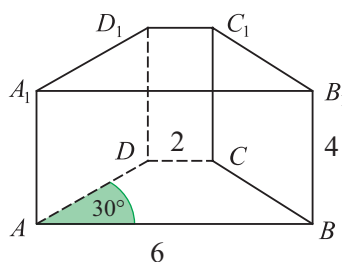
- 11.40.** Oblicz objętość prostopadłościennego kartonu o wymiarach podanych na rysunku. Do tego kartonu zapakowano prostopadłościenne pudełka P o wymiarach $10\text{ cm} \times 20\text{ cm} \times 25\text{ cm}$. Ile takich pudełek maksymalnie zmieści się w kartonie?

- 11.41.** Długości trzech krawędzi prostopadłościanu są w stosunku $1 : 2 : 3$. Jeżeli te krawędzie przedłużymy odpowiednio o 2 m , 1 m i 3 m , to objętość prostopadłościanu zwiększy się o 426 m^3 . Oblicz długości krawędzi tego prostopadłościanu.

- 11.42.** W graniastosłupie prostym podstawą jest trapez równoramienny o podstawach długości 6 i 2 oraz kącie ostrym 30° . Wysokość graniastosłupa jest równa 4 . Oblicz:

- objętość graniastosłupa,
- długość przekątnej graniastosłupa,
- cosinus kąta nachylenia przekątnej graniastosłupa do płaszczyzny jego podstawy.

- 11.43.** Z kątownika o długości $6,4\text{ m}$ wykonano szkielec żeberkowy akwarium. Podstawa akwarium jest prostokątem, w którym stosunek długości boków jest równy $2 : 1$. Zakładając, że nie ma ono górnej pokrywy, oblicz, jakie wymiary powinno mieć akwarium, aby na jego wykonanie zużyć najmniej szkła.

- 11.44.** W graniastosłupie prostym o wysokości 18 podstawą jest romb, którego suma długości przekątnych jest równa 12 . Oblicz długość przekątnych podstawy, dla których objętość tego graniastosłupa jest największa.

- 11.45.** Długość krawędzi a , b , c prostopadłościanu zapisano za pomocą wyrażeń algebraicznych: $a = 6$, $b = 7 - x$, $c = x - 3$.

- Wyznacz wymiary prostopadłościanu, dla których jego objętość jest największa.
- Wyznacz wymiary prostopadłościanu, dla których pole jego powierzchni całkowitej jest największe.

- 11.46.** Oblicz długość krawędzi a podstawy i wysokość h graniastosłupa prawidłowego sześciokątnego, w którym suma długości wszystkich krawędzi jest równa 216 i który ma największe z możliwych pole powierzchni bocznej. Oblicz tę powierzchnię.

11.46. $a=9$, $h=18$, $P_b=972$.

Wskazówka. Przyjmij oznaczenia jak na rysunku.

Z warunków zadania $12a+6h=216$, skąd $h=36-2a$,

więc $a>0$ i $h>0$ oraz $36-2a>0$, czyli $a\in(0;18)$.

Funkcja $P(a)$ jest funkcją kwadratową określoną dla $a\in(0;18)$.

$$P=P(a)=6a\cdot(36-2a)=-12a^2+216a.$$

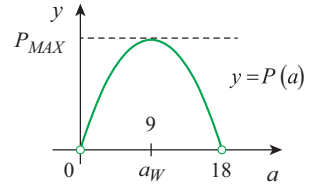
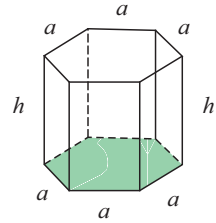
Wykresem tej funkcji jest fragment paraboli o ramionach

skierowanych w dół jak na rysunku.

$$P_{MAX}=P(a_W), \text{ gdzie } a_W=\frac{-216}{-24}=9,$$

czyli $a=9$ i $h=36-2\cdot9=18$.

$$P(9)=-12\cdot9^2+216\cdot9=972 \quad \text{lub} \quad P_{MAX}=P_b=6\cdot9(36-18)=972.$$

Zadania zamknięte – graniastopy

Nr zadania	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Odpowiedź	1 – B, 2 – D, 3 – F, 4 – E, 5 – A	Kolejno: F, F, F, P	P, P	P, P	A2	A1	C	C	C	B

Nr zadania	11	12
Odpowiedź	1 – B, 2 – C, 3 – A, 4 – D	B i C

14.27. Tymon miał trzy żetony. Na każdym z nich była inna cyfra spośród 2, 3 i 7. Tymon bawiąc się, zmieniał położenie żetonów, zapisując za każdym razem liczbę trzycyfrową, którą otrzymał. Oblicz, ile Tymon mógł otrzymać różnych liczb, które są:

- a) parzyste, b) nieparzyste, c) większe od 300.

14.28. Młodzi małżonkowie mieli możliwość wybrania mieszkania spośród M_1 i M_2 oraz samochodu spośród S_1 , S_2 i S_3 .

- a) Ile różnych możliwości mają ci małżonkowie?
b) Wypisz wszystkie możliwości wyboru małżonków.

14.29. Młodzi małżonkowie mają możliwość wybrania mieszkania spośród M_1 i M_2 albo samochodu spośród S_1 , S_2 i S_3 . Wypisz i podaj liczbę wszystkich możliwości wyboru małżonków.

14.30. Z talii 52 kart losujemy jedną kartę.

W miejsce wpisz odpowiednią liczbę, aby zdanie było prawdziwe.

- 1 Liczba wszystkich możliwości otrzymania asa jest równa
- 2 Liczba wszystkich możliwości otrzymania kiera jest równa
- 3 Liczba wszystkich możliwości otrzymania karty młodszej od „szóstki” jest równa

14.31. Oblicz, ile jest trzycyfrowych liczb naturalnych, w których zapisie dziesiętnym występuje dokładnie jedna cyfra 1 i jedna cyfra 2.

14.32. Oblicz, ile jest czterocyfrowych liczb całkowitych dodatnich, w których zapisie dziesiętnym występuje dokładnie jedna cyfra 5 i jedna cyfra 8.

Zadania zamknięte – zliczanie zdarzeń elementarnych i zdarzeń losowych

11. Abonent zapomniał dwóch ostatnich cyfr numeru telefonu.

Aby trafić na właściwy numer, abonent będzie musiał wykonać maksymalnie:

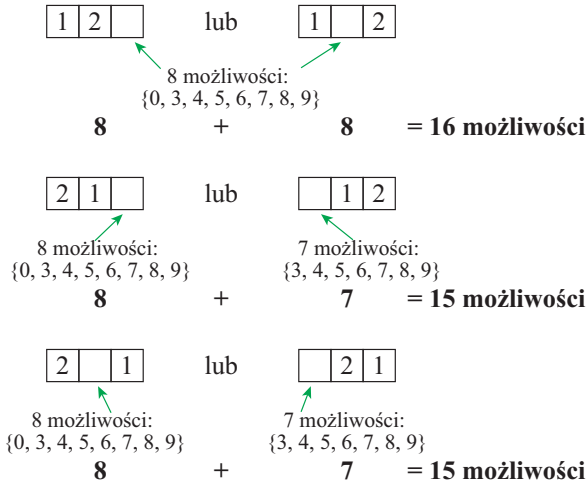
Dokończ zdanie. Zaznacz odpowiedź A albo B oraz jej uzasadnienie 1. albo 2.

A.	100 prób,	ponieważ	1.	dwukrotnie wybiera jedną cyfrę z dziesięciu i drugą z dziewięciu, czyli zgodnie z regułą mnożenia $10 \cdot 9 = 90$.
B.	90 prób,		2.	dwukrotnie wybiera jedną cyfrę z dziesięciu, czyli zgodnie z regułą mnożenia $10 \cdot 10 = 100$.

14.31. 46 liczb. *Wskazówka.* Na diagramie przedstawiamy schemat liczby trzycyfrowej, w którym dla każdej pozycji w zapisie dziesiętnym

cyfra setek	cyfra dziesiątek	cyfra jedności

 określimy, ile jest możliwości jej uzupełnienia.

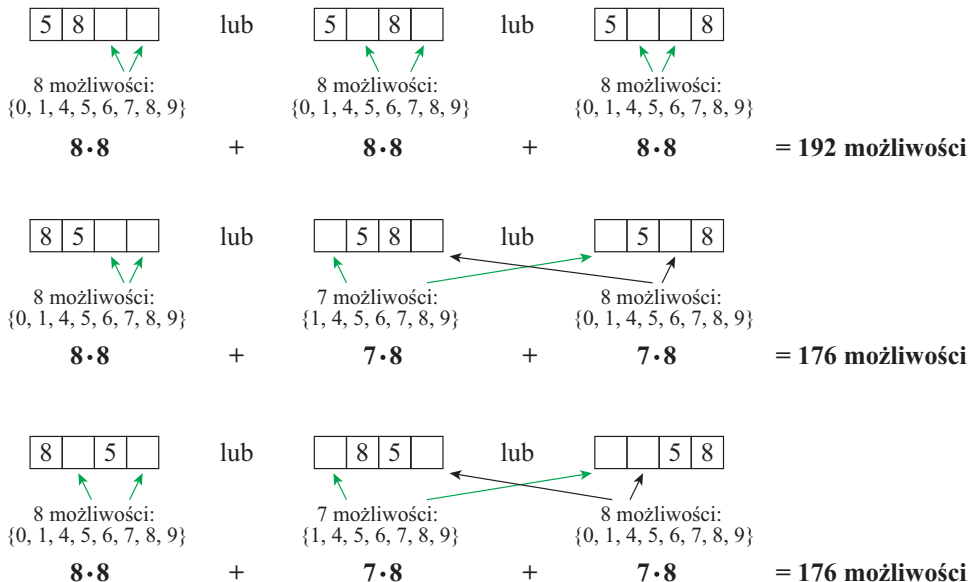

Takich liczb trzycyfrowych jest $16 + 15 + 15 = 46$.

14.32. 720 liczb. *Wskazówka.* Na diagramie przedstawiamy schemat liczby trzycyfrowej, w którym dla każdej pozycji w zapisie dziesiętnym

cyfra tysięcy	cyfra setek	cyfra dziesiątek	cyfra jedności

 określimy, ile jest możliwości jej uzupełnienia.

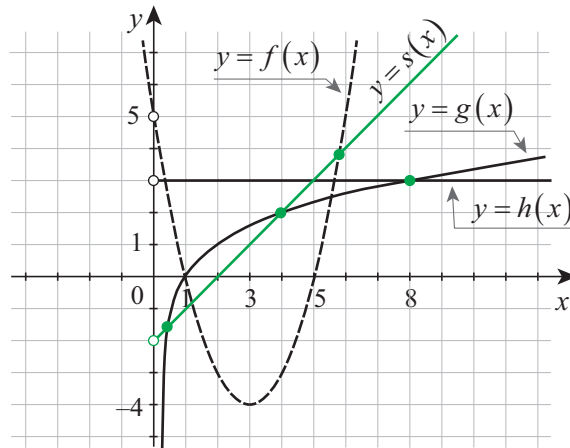

7. (0-2) Wyrażenie wymierne $\frac{8}{2-x} - 3$ można przekształcić równoważnie do wyrażenia $\frac{ax+b}{cx+d}$. Wyznacz wartości liczbowe współczynników a, b, c, d .

8. (0-2) Rozwiąż nierówność $3x \geq \sqrt{3}x + 12\sqrt{3} - 6$ i podaj najmniejszą liczbę całkowitą ją spełniającą.

9. (0-2) Rozwiąż równanie $125x^3 - 25x^2 + 10x - 2 = 0$.

10. Na rysunku przedstawione są wykresy funkcji f, g, h i s określone dla $x \in \mathbf{R}^+$.

10.1. (0-1) *Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.*

Największą wartość dla argumentu $x = 3$ przyjmuje funkcja:

- A. f B. g C. h D. s

10.2. (0-1) *Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych*

Dla argumentu $x = 6$ najmniejszą wartość ma funkcja:

- A. f B. g C. h D. s

10.3. (0-1) *Uzupełnij zdanie. W miejsce wpisz odpowiedni przedział liczbowy.*

Nierówność $h(x) \geq s(x)$ jest spełniona dla każdego x należącego do przedziału

25.2	Zauważ, że sok w pucharze mającym kształt stożka tworzy stożek podobny do pucharu w skali $\frac{1}{2}$, a stosunek objętości brył podobny jest równy sześciastemu skali podobieństwa.	1
$\frac{1}{8}$		
	Odp.: $h = \frac{16}{3}$.	
	1° Zapisze zależność $8a + 4h = 64$ i określi dziedzinę $a \in (0; 8)$.	1
26.	2° Zapisze pole powierzchni prostopadłościanu uzależnione od jednej zmiennej, czyli $P(a) = 2a^2 + 4a(16 - 2a)$, skąd $P(a) = -6a^2 + 64a$.	1
(4 pkt.)	3° Skomentuje, że $P(a)$ jest funkcją kwadratową określoną dla $a \in (0; 8)$. Wykresem funkcji $P(a)$ jest fragment paraboli o ramionach zwróconych ku dołowi, która ma największą wartość dla $a_W = \frac{-64}{-12} = \frac{16}{3}$.	1
	4° Obliczy wysokość h , gdy $a = \frac{16}{3}$.	1

Zestaw II

Nr zad.	Zdający:	Pkt.
1.	Zauważ, że $\left(-\frac{1}{2}\right)^{-4} = 2^4$ i obliczy wartość wyrażenia.	1
D		
2.	Uzasadni, że $\sqrt{24} + \sqrt{54} = 5\sqrt{6}$.	1
A		
3.	Zauważ, że $\log_3 \sqrt{6} = \log_3 6^{\frac{1}{2}} = \frac{1}{2} \log_3 6$.	1
A		
4.	Zastosuje wzór $a^2 - b^2 = (a-b)(a+b)$.	1
C		
5.	Zauważ, że $x^2 - 4x + 4 = (x-2)^2$.	1
C		
6.	Odp.: $x_1 = -1, x_2 = 0, x_3 = 1, x_4 = 4$.	
(2 pkt.)	1° Zapisze równanie w postaci $x^2 - 4x = 0$ lub $x^2 - 1 = 0$ i rozwiąże jedno z nich.	1
	2° Rozwiąże drugie równanie.	1
7.	Doprowadzi do nierówności $1 \leq -2$, która jest sprzeczna.	1
C		